

RESEARCH ARTICLE / ARAŞTIRMA YAZISI

The Mediator Role of Positive-Negative Affect in relation Between Gender Role and Relationship Satisfaction

Cinsiyet Rolü ve İlişki Doyumu Arasındaki İlişkide Pozitif-Negatif Duyulanımın Aracı Rolü

Ayşe Pelin Erol¹, Ferzan Curun¹

Abstract:

The purpose of the present study is to investigate the mediator role of positive-negative affect in relationship between gender roles and relationship satisfaction. The sample is composed of 214 university students in a romantic relationship. 117 (54.7%) of the participants were female and 97 (45.3%) were male. In the present study, the gender roles perceived by the participants for their partners were also learned. The variables of the study were measured with Demographic Information Form, BEM Gender Role Short Inventory, Positive- Negative Affect Scale and Relationship Assessment Scale. The collected data were analysed using the SPSS package program. In order to analyse the data, the relationships between the variables of the study were examined primarily by Pearson Moment Product Correlation. Then, the mediating role of positive and negative affect in the relationship between gender role and relationship satisfaction was examined. The results demonstrated that negative affect partially mediates the relationship between one's own femininity level (BEM-A Femininity) and relationship satisfaction. In the same way, negative affect partially mediates the relationship between one's partner's femininity level (BEM-B Femininity) and relationship satisfaction. Finally, it was concluded that positive affect completely mediates the relationship between one's own masculinity (BEM-A Masculinity) and relationship satisfaction. The results were discussed depending on the relevant literature.

Key Words: Gender, Gender Roles, Relationship Satisfaction, Affect, Positive Affect, Negative Affect

¹ MSc., Maltepe University, Clinical Psychology Master's Program, İstanbul-Turkey, Orcid İd: <https://orcid.org/0000-0002-0601-6500>

¹ Assoc. Prof. Dr., Maltepe University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Psychology (English), İstanbul-Turkey. Orcid İd: <https://orcid.org/0000-0002-9221-2822>

Address of Correspondence/Yazışma Adresi: Maltepe University, Clinical Psychology Master's Program, İstanbul-Turkey, E-mail: erol.pelin@hotmail.com

Date of Received/Geliş Tarihi: 05.02.2021, **Date of Revision/Düzelme Tarihi:** 09.02.2021, **Date of Acceptance/Kabul Tarihi:** 17.02.2021, **Date of Online Publication/Çevrimiçi Yayın Tarihi:** 01.03.2021

Citing/Referans Gösterimi: Erol, P.A., Curun, F. (2021). Positive-Negative Affect as Mediator Between Gender Role and Relationship Satisfaction., *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 3(1): 13-21

© 2020 The Author(s). Published by Cyprus Mental Health Institute / Cyprus Turkish Journal of Psychiatry and Psychology (www.ktpdergisi.com). This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 license which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes. <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Öz:

Bu araştırmada cinsiyet rollerinin ilişki doyumu ile ilişkisinde pozitif-negatif duygulanımın aracı rolünün incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında romantik ilişki içerisinde bulunan toplam 214 üniversite öğrencisinin oluşturduğu bir örneklem ele alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 117'si (%54.7) kadın, 97'si (%45.3) erkek olmak üzere toplam 214 kişi vardır. Araştırmada katılımcıların kendi cinsiyet rollerinin yanı sıra partnerleri hakkında düşündükleri cinsiyet rolleri de öğrenilmiş ve araştırmaya çift taraflı bir katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Çalışmanın değişkenleri Demografik Bilgi Formu, BEM Cinsiyet Rolü Kısa Envanteri, Pozitif-Negatif Duygulanım Ölçeği ve İlişki Doymu Ölçeği ile ölçülmüştür. Üniversite öğrencilerinde cinsiyet rolleri, pozitif ve negatif duygulanım ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi incelemek üzere hazırlanan bu araştırma için toplanmış olan veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi için araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiler öncelikli olarak Pearson Moment Çarpım Korelasyonu ile incelenmiştir. Sonrasında cinsiyet rolü ve ilişki doyumu arasındaki ilişkide pozitif-negatif duygulanımın aracılık rolüne bakılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde; kişinin kendi feminenlik seviyesi (BEM-A Feminenlik) ve kişinin partnerinin feminenlik seviyesinin (BEM-B Feminenlik) ilişki doyumu ile ilişkilerinde negatif duygulanımın kısmi aracılığı olduğu bulunurken; kişinin kendi maskülenliği (BEM-A Maskülenlik) ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide pozitif duygulanımın tamamen aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlar ilgili literatür temelinde ayrıntılı olarak tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Toplumsal Cinsiyet, Cinsiyet Rolü, İlişki Doymu, Duygulanım, Pozitif Duygulanım, Negatif Duygulanım

Giriş

İlişki doyumu kişinin ilişkisine ilişkin öznel değerlendirmesi olarak kavramsallaştırılmaktadır (Keizer, 2014). Yüksek ilişki doymunun birçok olumlu sonucu olduğu geniş sayıda araştırma tarafından ortaya konulmuştur. Bu sonuçlar arasında stresle başa çıkma, yaşam doyumu, psikolojik iyi oluş gibi değişkenler bulunmaktadır (Celen Demirtaş ve Tezer, 2012; Fuller-Iglesias, 2015; Urgancı, 2018). İlişki doymuna ilişkin araştırılan önemli değişkenlerden biri bu çalışmanın da konusunu oluşturan kadınsı (feminen) ve erkeksi (maskülen) kişilik özellikleridir. Bu konudaki çalışmaların önemli bir kısmı feminen ya da feminenlik ve maskülenliğin toplamına işaret eden androjen kişilik özelliklerinin yüksek ilişki doyumu ile ilişkili olduğunu göstermektedir (Celenk, Van de Vijver, ve Goodwin, 2011; Curun, 2001; Erdem, 2019). Feminen özelliklerin yüksek ilişki doyumu ile ilişkili olması, bu konuda çeşitli araştırmacıların önerdiği gibi, bu özelliklerin sıcaklık ve yakınlık kurmakla ilişkili olan ilişkileri zenginleştirici özellikler olmasından ve bu bağlamda olumlu duygular yaratmasından kaynaklanıyor olabilir (Lamke, Sollie, Durbin, ve Fitzpatrick, 1994; Ta, 2017). Bu görüşle tutarlı olarak, feminen özelliklerin olumlu duygularla, maskülen özelliklerin ise olumsuz özelliklerle ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (örn., Blashill, 2011; Büyüksahin Çevik ve Kızıldağ, 2018). Ayrıca olumlu duygulanımın ilişki doyumu ile olumlu ilişkisini, olumsuz duygulanımın ise, ilişki doyumu ile olumsuz ilişkisini ortaya koymuşlardır (Celen Demirtaş ve Tezer, 2012; Shortt, Capaldi, Kim, ve Laurent, 2010).

Bu çalışmada aktarılan araştırma sonuçlarından hareketle, olumlu olumsuz duygulanımın cinsiyet rolü yönelimi ve ilişki doyumu arasındaki aracı ilişkinin araştırılması amaçlanmaktadır. Spesifik olarak, kadınsı özelliklerin olumlu duygulanım aracılığı ile yüksek olumlu doyuma, erkeksi özelliklerin ise olumsuz duygulanım aracılığı ile düşük ilişki doyumu ile ilişkili olacağı beklenmektedir. Ayrıca, kişinin partnerine ilişkin algısının da ilişki doymunu etkileyebileceğini ortaya koyan

araştırmalardan yola çıkarak (örn., Curun, 2001), bu çalışmada bireylerin hem kendilerinin hem de partnerlerin cinsiyet rolüne ilişkin algısı da ele alınmaktadır. Özetle bu tanımlamalardan yola çıkarak yapılan çalışmada, ilişki doyumu ile ilişkili olduğu düşünülen cinsiyet rolleri ve pozitif-negatif duygulanım değişkenleri seçilmiştir ve bu amaç doğrultusunda cinsiyet rolleri, pozitif-negatif duygulanım ve ilişki doyumu ilişkileri açıklanmakta; son olarak da araştırmanın amaç ve sonuçları verilmektedir.

Cinsiyet Rollerini, Pozitif- Negatif Duygulanım ve İlişki Doymu İlişkisi

Geleneksel olarak kadınlardan ve erkeklerden farklı kişilik özellikleri geliştirmeleri beklenir. Genel olarak, erkeklerden bağımsız, objektif, başarı odaklı olmaları beklenirken, kadınlardan duygusal, empatik, şefkatli ve yumuşak olmaları beklenir. Kadınlara atfedilen özellikler feminen (kadınsı), erkeklere atfedilen özelliklere ise maskülen (erkeksi) olarak isimlendirilir. Aslında söz konusu özellikler biyolojik cinsiyetten ziyade iş ya da ilişkilere ilişkin özelliklerdir ve biyolojik cinsiyetten bağımsız olarak bireyler tarafından değişik düzeylerde içselleştirilirler (Basow, 1992; Dökmen, 2010). Bazı araştırmacılar bu nedenle kadınsı olarak kabul edilen özelliklere açıklayıcı (expressive); erkeksi olarak isimlendirilen özellikler ise araçsal (instrumental) özellikler olarak isimlendirmişlerdir (Matud, 2019; Runge, Frey, Gollwitzer, Helmreich, ve Spence 1981).

Maskülen ve feminen kişilik özellikleri ve ilişki doyumu arasındaki ilişki geniş sayıda araştırmacı tarafından, ele alınmıştır. Evli bireyler, romantik ilişki yaşayan bireyler gibi farklı örneklerle yapılan çalışmaların büyük bir kısmında bireyin ve/veya partnerinin feminen ya da androjen (kişinin hem feminen hem maskülen özelliklere sahip olması) yüksek düzeyde ilişki doyumu ile ilişkili bulunmuştur (örn., Curun, 2014; Erdem, 2019). Bu sonuçlardan yola çıkarak araştırmacılar özellikle feminen olarak kabul edilen kişilik özelliklerinin kişinin karşısındaki daha duyarlı davranmasına ve daha anlayışlı

davranmasına yol açarak ilişki doyumunu olumlu yönde etkilediğini aktarmışlardır (Antill, 1983).

Feminen ve androjen kişilik özelliklerinin ilişki doyumu ile olumlu yönde ilişkili olmasının nedeni muhtemelen kadınsılığın daha fazla sıcaklık, karşılık hassas olmayla ilişkili olmasından dolayı daha fazla doyumla ilişkili olmasıdır (Miller, Caughlin, ve Huston, 2003). Kadınsılığın empatik olma, ilgili ve yakın ilişkileri geliştirici gibi olumlu özellikleri ve olumlu duyguları bu konuda büyük önem taşımaktadır (Ta, 2017). Miller ve arkadaşları (2003), açıklayıcı (feminen) kişilik özellikleri ve ilişki doyumu arasındaki yüksek ilişkinin iki mekanizma ile gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Birincisi açıklayıcı özellikler ilişkide daha şefkatli davranışlara yol açmaktadır. İkincisi ise, şefkat, sıcaklık gibi özelliklerin kişinin partnerine daha fazla idealize etmesine yol açmaktadır. Ayrıca daha önce belirtildiği gibi feminen özelliklerin olumlu, maskülen özelliklerin olumsuz duygularla ilişkisini gösteren çalışmalar da mevcuttur (örn., Blashill, 2011; Büyükşahin Çevik ve Kızıldağ, 2018). Dolayısı ile feminen kişilik özellikleri daha yüksek düzeyde pozitif duygulanım ile maskülen kişilik özellikleri ise yüksek düzeyde negatif duygulanım ile ilişkili olabilir. Buradan da yola çıkılacağı üzere cinsiyet rolleri ve ilişki doyumu ilişkisinde cinsiyet rollerinin neden olduğu duygulanımların da önemli olduğu düşünülmektedir.

Genellikle duygulanım kavramı olumlu ve olumsuz duygulanım olarak kavramsallaştırılmakta ve duruma özgü ya da kalıcı duygulanım olarak ele alınmaktadır (Watson, 2000). Bu bağlamda, duygulanım uzun yıllar bireyde olan duygunun bir karakter, kişilik özelliğine dönüşmesi ile oluşmakta ve treyt olarak adlandırılmaktadır (Mineka, Watson ve Clark, 1998; Watson, 2000). Bu çalışmada da duygulanım bir treyt olarak ele alınmıştır. Pozitif-negatif duygulanım ayırımına bakıldığında ise pozitif duygulanım bireyin mutluluk, sevinç, coşku, heyecan, memnuniyet, gurur, sevgi, duygularını barındırırken; negatif duygulanım kavramı suçluluk ve utanç, melankoli, kaygı, öfke, stres, depresyon, kin duyguları ile ilişkilidir (Diener, Sulh, Lucas, ve Smith, 1999). Yapılan çalışmalarda yüksek negatif duygulanımın kaygı bozuklukları ile ilişkili olması ancak düşük pozitif duygulanımın ile birlikte olan yüksek negatif duygulanımın ise depresyonla anlamlı ilişkilerinin olduğu ortaya konmaktadır (Watson ve Clark, 1991).

Sonuç olarak bireylerin deneyimlediği pozitif-negatif duygulanım düzeyleri farklı sonuçlarla ilişkili görünmektedir. Bu konuda ortaya konmuş olan genişletme ve inşa etme teorisine göre, olumlu duygular bireylerde kişisel ve sosyal kaynaklar oluşturarak işlevsellikleri ve iyilik hallerini arttırmakta ve gelecekteki iyi oluşu olumlu yönde etkilemektedir (Fredrickson, 2001). Böylelikle görülmektedir ki pozitif duygulanım hayatın birçok yönünde olumlu etki sunmaktadır ve bunlardan birisi de ilişki doyumu kavramıdır (Celen Demirtaş ve Tezer, 2012; Fredrickson, 2001).

İlişki doyumu ve pozitif-negatif duygulanımı ele alan çalışmalarda anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir, bu çalışmalara göre pozitif duygulanım arttıkça ilişki doyumu da artmakta fakat diğer taraftan negatif duygulanım arttıkça ilişki doyumu da azalmaktadır (örn., Celen Demirtaş ve Tezer, 2012; Shortt ve ark., 2010).

Özetle, romantik ilişki doyumunda etkili olabilecek cinsiyet rolleri ve pozitif – negatif duygulanımın ele alınması ve bu bağlamda cinsiyet rolü yöneliminin ilişki doyumu ile ilişkisini araştırmanın ve bu ilişkide pozitif-negatif duygulanımın aracı rolünü analiz etmenin ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak, teorik ve ampirik literatür temelinde çalışmanın hipotezleri şunlardır:

Hipotezler

H1. Feminenlik düzeyi a) pozitif duygulanım ve b) ilişki doyumu ile olumlu ilişkiye sahip olacaktır.

H2. Maskülenlik düzeyi a) negatif duygulanım ile pozitif yönde b) ilişki doyumu ile negatif yönde ilişkiye sahip olacaktır.

H3. İlişki doyumu a) pozitif duygulanım ile olumlu yönde b) negatif duygulanım ile olumsuz yönde ilişkiye sahip olacaktır.

H4. Pozitif – Negatif duygulanım a) feminenlik düzeyi ile ilişki doyumu arasındaki ilişkiye ve b) maskülenlik düzeyi ile ilişki doyumu arasındaki ilişkiye aracılık edecektir.

Yöntem

1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada cinsiyet rolü ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide pozitif-negatif duygulanımın aracı (mediator) etkisinin saptanması amaçlanmaktadır. Dolayısı ile araştırmanın modeli ilişkisel tarama modelidir.

2. Örneklem

Araştırmanın evrenini romantik ilişki içerisindeki üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcıları belirlenirken kolay örnekleme kullanılmıştır. Çalışmanın katılımcılarını bir romantik ilişki içerisinde olan T.C. Maltepe Üniversitesindeki 214 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma evrenini bir romantik ilişki içerisinde olan (sevgili, nişanlı ya da evli) bireyler oluşturmuş ancak çalışmaya çift olarak katılmaları zorunlu tutulmamıştır. Katılımcılar demografik bilgi formunu doldurduktan sonra ölçekleri yanıtlamışlardır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 117'si (%54,7) kadın, 97'si (%45,3) erkek olmak üzere 214 kişi vardır. İlişki durumu sevgili olan 160 (%74,8); nişanlı olan 20 (%9,3) ve evli olan 34 (%15,9) kişi bulunmaktadır.

3. Veriler ve Toplanması

Verilerin toplanmasından önce T.C. Maltepe Üniversitesi etik kurulundan (28.11.2019. 2019/07-28) onay alınmış ve araştırmanın yapılmış olduğu dönem içerisinde veriler toplanmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılara hem sözlü hem de yazılı bir şekilde araştırmaya dair bilgilendirme yapılmıştır. Katılımcılara Bilgilendirilmiş Onam Formu, Demografik Bilgi Formu, BEM Cinsiyet Rollerini Kısa Envanteri, Pozitif – Negatif Duygu Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği bir arada verilmiştir.

3.1. Bilgilendirilmiş Onam Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan bilgilendirilmiş onam formunda katılımcılara araştırma hakkında bilgilendirme sağlanması amaçlanmış ve bu amaç doğrultusunda araştırmanın kim tarafından yapıldığı ve çalışmanın amacı belirtilmiştir. Ayrıca Bilgilendirilmiş Onam Formunda

katılımcıların verdiği cevapların gizliliği taahhüt edilmiş ve katılımcıların onayı alınmıştır.

3.2. Demografik Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan demografik bilgi formunda, katılımcıların çalışma için yaş, cinsiyet, eğitim durumu, aylık gelir, hayatlarının çoğunu geçirdikleri yer ve romantik ilişkileri ile ilgili sorular şeklinde bazı demografik özellikleri hakkında bilgi almak amacıyla hazırlanmıştır.

3.3. Bem Cinsiyet Rollerı Kısa Envanteri

Bu çalışmada, Özkan ve Lajunen (2005) tarafından Türkçeye uyarlanan Bem Cinsiyet Rolünün Kısa Formu kullanılmıştır. Bem Cinsiyet Rolü Kısa Formu, 30 maddeden oluşmaktadır. Bunların 10 tanesi kadınsı madde, 10 tanesi erkeksi madde ve 10 tane nötr madde şeklindedir. Bu çalışmada ise Bem Cinsiyet Rolü Envanterinin Kısa Formunun sadece kadınsılık ve erkeklik alt ölçekleri kullanılmıştır. Ölçekte belirtilen sıfatların katılımcıyı ne kadar tanımladığını ölçmek için “hiç uygun değil” den “her zaman uygun” şeklinde ilerleyen 7 dereceli likert tipi bir ölçek kullanılmaktadır. Envanterin güvenilirlik katsayıları hem kadınların hem de erkeklerin veri seti üzerinde incelenmiş; erkek veri setinde iç tutarlılık katsayısı erkeksilik için .80, kadınsılık için .73 olarak bulunmuştur. Kadın veri setinde ise iç tutarlılık katsayısı erkeksilik için .80, kadınsılık için .66 olduğu tespit edilmiştir (Özkan ve Lajunen, 2005). Bu araştırma için kullanılan bu ölçeğin Cronbach Alfa sayısı değerleri ise BEM-A Femeninlik için .83, BEM-A Maskülenlik için .76 bulunurken; BEM-B Femeninlik için .79 ve BEM-B Maskülenlik için .78 bulunmuştur.

3.4. Pozitif-Negatif Duygulanım Ölçeği (PANAS)

Pozitif – Negatif Duygulanım Ölçeği (PANAS), Watson, Clark ve Tellegen tarafından 1988 yılında geliştirilmiştir. (Watson, Clark, ve Tellegen, 1988). Ölçek 10 pozitif duygu maddesi ve 10 negatif duygu maddesi olmak üzere toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5 dereceli likert tipi bir ölçektir. Watson ve arkadaşları tarafından yapılan ölçeğin orijinal formunda iç tutarlılığını pozitif

duygulanım için .88, negatif duygulanım için .87 bulunmuştur (Watson ve ark., 1988). Ölçeğin Türkçeye uyarlanması Gençöz tarafından 2000 yılında yapılmış ve pozitif-negatif alt faktörler bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılığı pozitif ve negatif duygulanım için sırasıyla .86 ve .83 şeklinde tespit edilmiştir (Gençöz, 2000). Bu çalışmada da ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısının pozitif ve negatif duygulanım için sırasıyla .79 ve .85 olduğu bulunmuştur.

3.5. İlişki Doyumu Ölçeği

İlişki Doyumu Ölçeği (Relationship Assessment Scale) 1988 yılında Hendrick tarafından geliştirilmiştir. Ölçek romantik ilişki içinde bulunan kişilerde uygulama için uygundur (Hendrick, 1988). Ölçek 7 maddeden oluşan likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınmış olan yüksek puanlar ilişki doyumunun yüksek seviyede olduğunu; düşük puanlar ise ilişkiden alınan doyumun düşük olduğunu işaret etmektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması 2001 yılında Curun tarafından yapılmıştır. Ölçeğin orijinali ile uyumlu olarak tek faktörlü bir yapısı bulunmaktadır ve iç tutarlılık katsayısı .86 olarak bulunmuştur (Curun, 2001). Bu çalışmada uygulanan İlişki Doyumu Ölçeğinin Cronbach Alfa katsayısı ise .87 olarak bulunmuştur.

4. İşlem

Üniversite öğrencilerinde cinsiyet rolleri, pozitif ve negatif duygulanım ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi incelemek üzere hazırlanan bu araştırma için toplanmış olan veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi için korelasyon ve aracılık analizleri tamamlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde önce değişkenlerin korelasyon analizleri yapılmıştır. Sonrasında elde edilen sonuçlarla birlikte gerekli değişkenlerin aracılık analizleri incelenmiştir.

Pozitif-Negatif Duygulanım, BEM Cinsiyet Rolü ve İlişki Doyumunda Birbirleriyle Olan İlişkilerine Dair Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Tablo 1.

Pozitif-Negatif Duygulanım, BEM Cinsiyet Rolü ve İlişki Doyumuna Birbirleriyle Olan İlişkilerine Dair Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

	Pozitif Duygulanım	Negatif Duygulanım	BEM-A Femeninlik	BEM-A Maskülenlik	BEM-B Femeninlik	BEM-B Maskülenlik	İlişki Doyumu
Pozitif Duygulanım		-.283**	.491**	.519**	.429**	.163*	.282**
Negatif Duygulanım			-.379**	-.143*	-.303**	-.032	-.375**
BEM-A Femeninlik				.298**	.598**	.292**	.356**
BEM-A Maskülenlik					.351**	.286**	.227**
BEM-B Femeninlik						.158*	.587**
BEM-B Maskülenlik							-.004
İlişki Doyumu							

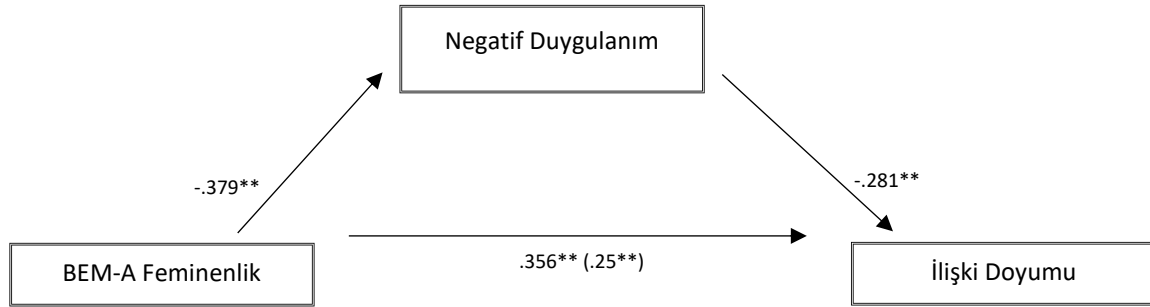
Not. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$. BEM-A: Katılımcının kendi cinsiyet rolü envanteri, BEM-B: Katılımcının partnerinin cinsiyet rolü envanteri

Pearson korelasyon analizine göre, pozitif duygulanım, negatif duygulanım ($r=-.283$) ile anlamlı negatif zayıf bir ilişkiye sahipken; BEM-B Maskülenlik ($r=.163$) ve ilişki doyumu ($r=.282$) ile anlamlı pozitif zayıf bir ilişkiye sahiptir; BEM-A feminenlik ($r=.491$), BEM-A Maskülenlik ($r=.519$) ve BEM-B feminenlik ($r=.429$) ile anlamlı pozitif orta derece bir ilişkiye sahiptir. Negatif duygulanım, BEM-A Maskülenlik ($r=-.143$) ile anlamlı negatif düşük bir ilişkiye sahiptir ve BEM-B Maskülenlik ($r=-.032$) ile anlamlı bir ilişkiye sahip değildir; BEM-A feminenlik ($r=-.379$), BEM-B feminenlik ($r=-.303$) ve ilişki doyumu ($r=-.375$) ile anlamlı negatif orta düzeyde bir ilişkidir. BEM-A feminenlik, BEM-A Maskülenlik ($r=.298$) ve BEM-B Maskülenlik ($r=.292$) ile düşük düzeyde pozitif bir ilişkiye sahipken, BEM-B feminenlik ($r=.598$) ve ilişki doyumu ($r=.356$) ile orta düzeyde pozitif bir ilişkiye sahiptir. BEM-A Maskülenlik, BEM-B feminenlik ($r=.351$) ile orta düzeyde pozitif bir korelasyona sahipken, BEM-B Maskülenlik ($r=.286$) ve ilişki doyumu ($r=.227$) ile düşük düzeyde pozitif ilişkilidir. BEM-B Maskülenlik ilişki doyumu ($r=-.004$) ile anlamlı bir ilişkide değilken, BEM-B feminenlik ($r=.158$) ile düşük düzeyde pozitif ilişkilidir. BEM-B feminenlik ile ilişki doyumu ise orta düzeyde pozitif ilişkilidir ($r=.587$).

Aracılık Rollerine Yönelik Aracı Regresyon Analizi Bulguları

Katılımcının kendi cinsiyet rolü-feminenlik alt boyutu puanları ile ilişki doyumu arasında negatif duygulanımın aracı rolüne ilişkin aracı regresyon analizi bulguları tespit edilmiştir. Modelde, bağımlı değişken ilişki doyumu, aracı

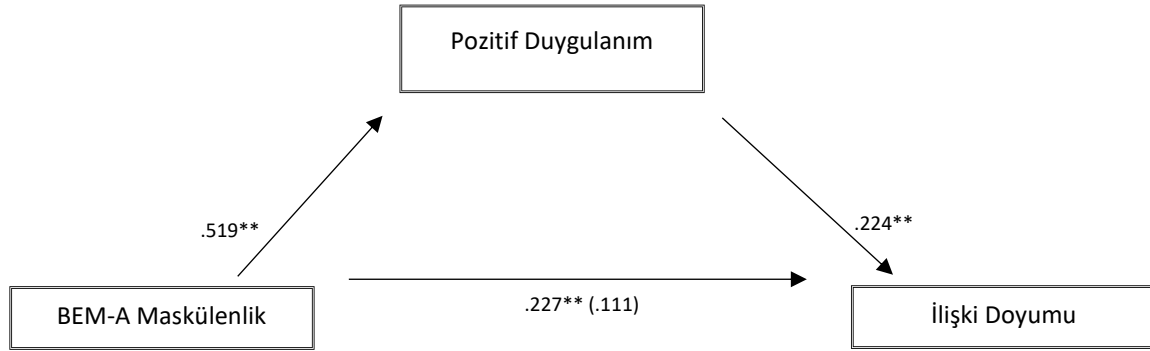
değişken negatif duygulanım ve bağımsız değişken ise BEM-A feminenlik alt boyutu olarak alınmıştır. İlk adımda, BEM-A feminenlik, negatif duygulanımı anlamlı derecede yordamaktadır ($\beta=-.379$, $t(212)=-5.958$, $p<.05$, $CI =-.504, -.253$). BEM-A feminenlik, negatif duygulanımın %14,3 varyansını açıklamaktadır. İkinci adımda, BEM-A feminenlik ilişki doyumunu anlamlı derecede yordamaktadır ($\beta =.356$, $t(212) = 5.555$, $p<.05$, $CI =.230, .483$). BEM-A feminenlik, ilişki doyumunun %12,7 varyansını açıklamaktadır. Aracı regresyon analizinin son adımında, aracı değişken ve bağımlı değişken arasında bir ilişki olmalıdır ve bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni ikinci aşamadaki yordayıcı gücü bu aşamada düşmelidir. Buna göre, BEM-A feminenlik kontrol edildiğinde, negatif duygulanım ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta =-.281$, $t(211) = -4.202$, $p<.05$, $CI =-.379, -.137$); diğer taraftan, negatif duygulanım kontrol edildiğinde, BEM-A feminenlik ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta=.250$, $t(211) = 3.747$, $p<.05$, $CI =.112, .362$). Ölçülen model, ilişki doyumunun %19,4 varyansını açıklamaktadır. İkinci aşamadan üçüncü aşamaya, BEM-A feminenlik ile ilişki doyumu arasındaki ilişki gücünün düşmesi, kısmi aracılığı desteklemektedir. Hayes process analizi bootstrap güven aralığı sonuçları ise alt ve üst sınırların aynı yönde olduğunu göstermiştir (LLCI=.040, ULCI=.179). Bu nedenle, bu bulgular negatif duygulanımın, BEM-A feminenlik ile ilişki doyumu arasındaki ilişkiye kısmi aracılık ettiğini göstermiştir. Şekil 1'de BEM-A feminenlik, negatif duygulanım ve ilişki doyumu için aracı değişken analizlerinin diyagramı gösterilmektedir.

Şekil 1. BEM-A Feminenlik, Negatif Duygulanım ve İlişki Doyumu İçin Aracı Değişken Analizlerinin Diyagramı. * $p<.05$ ** $p<.01$

Katılımcının kendi cinsiyet rolü-maskülenlik alt boyutu puanları ile ilişki doyumu arasında pozitif duygulanımın aracı rolüne ilişkin aracı regresyon analizi bulguları tespit edilmiştir. Modelde, bağımlı değişken ilişki doyumu, aracı değişken pozitif duygulanım ve bağımsız değişken ise BEM-A Maskülenlik alt boyutu olarak alınmıştır. İlk adımda, BEM-A Maskülenlik, pozitif duygulanımı anlamlı derecede yordamaktadır ($\beta=.519$, $t(212) = 8.832$, $p<.05$, $CI =.403, .634$). BEM-A Maskülenlik, pozitif duygulanımın %26,9 varyansını açıklamaktadır. İkinci adımda, BEM-A Maskülenlik ilişki doyumunu anlamlı derecede yordamaktadır ($\beta =.227$, $t(212) = 3.397$, $p<.05$, $CI =.095, .359$). BEM-A Maskülenlik, ilişki doyumunun %5,2 varyansını açıklamaktadır. Aracı regresyon analizinin son adımında, aracı değişken ve bağımlı değişken arasında bir ilişki olmalıdır ve bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni ikinci aşamadaki yordayıcı

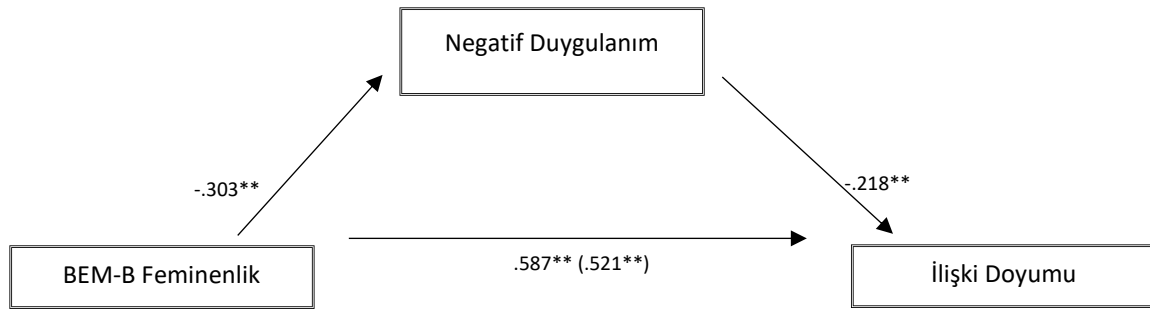
gücü bu aşamada düşmelidir. Buna göre, BEM-A Maskülenlik kontrol edildiğinde, pozitif duygulanım ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta =.224$, $t(211) = 2.912$, $p<.05$, $CI =-.083, .429$); diğer taraftan, pozitif duygulanım kontrol edildiğinde, BEM-A Maskülenlik ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta=.111$, $t(211) = 1.445$, $p>.05$, $CI =-.035, .228$). Ölçülen model, ilişki doyumunun %8,8 varyansını açıklamaktadır. İkinci aşamadan üçüncü aşamaya, BEM-A Maskülenlik ile ilişki doyumu arasındaki ilişki gücünün anlamlılığını yitirmesi, tam aracılığı desteklemektedir. Hayes process analizi bootstrap güven aralığı sonuçları ise alt ve üst sınırların aynı yönde olduğunu göstermiştir (LLCI=.030, ULCI=.189). Şekil 2'de BEM-A Maskülenlik, pozitif duygulanım ve ilişki doyumu için aracı değişken analizlerinin diyagramı gösterilmektedir.

Şekil 2. BEM-A Maskülenlik, Pozitif Duygulanım ve İlişki Doyumu İçin Aracı Değişken Analizlerinin Diyagramı. * $p < .05$ ** $p < .01$

Katılımcının partnerinin cinsiyet rolü-femeninlik alt boyutu puanları ile ilişki doyumu arasında negatif duygulanımın aracı rolüne ilişkin aracı regresyon analizi bulguları tespit edilmiştir. Modelde, bağımlı değişken ilişki doyumu, aracı değişken negatif duygulanım ve bağımsız değişken ise BEM-B feminenlik alt boyutu olarak alınmıştır. İlk adımda, BEM-B feminenlik, negatif duygulanımı anlamlı derecede yordamaktadır ($\beta = -.303$, $t(212) = -4.623$, $p < .05$, $CI = -.432, -.174$). BEM-B feminenlik, negatif duygulanımın %9.2 varyansını açıklamaktadır İkinci adımda, BEM-B feminenlik ilişki doyumunu anlamlı derecede yordamaktadır ($\beta = .587$, $t(212) = 10.558$, $p < .05$, $CI = .477, .697$). BEM-B feminenlik, ilişki doyumunun %34,5 varyansını açıklamaktadır. Aracı regresyon analizinin son adımında, aracı değişken ve bağımlı değişken arasında bir ilişki olmalıdır ve bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni ikinci aşamadaki yordayıcı gücü bu aşamada düşmelidir. Buna

göre, BEM-B feminenlik kontrol edildiğinde, negatif duygulanım ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta = -.218$, $t(211) = -3.849$, $p < .05$, $CI = -.302, -.098$); diğer taraftan, negatif duygulanım kontrol edildiğinde, BEM-B feminenlik ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta = .521$, $t(211) = 9.220$, $p < .05$, $CI = .301, .464$). Ölçülen model, ilişki doyumunun %38,8 varyansını açıklamaktadır. İkinci aşamadan üçüncü aşamaya, BEM-B feminenlik ile ilişki doyumu arasındaki ilişki gücünün düşmesi, kısmi aracılığı desteklemektedir. Hayes process analizi bootstrap güven aralığı sonuçları ise alt ve üst sınırların aynı yönde olduğunu göstermiştir (LLCI=.014, ULCI=.093). Bu nedenle, bu bulgular negatif duygulanımın, BEM-B feminenlik ile ilişki doyumu arasındaki ilişkiye kısmi aracılık ettiğini göstermiştir. Şekil 3'de BEM-B feminenlik, negatif duygulanım ve ilişki doyumu için aracı değişken analizlerinin diyagramı gösterilmektedir.

Şekil 3. BEM-B Feminenlik, Negatif Duygulanım ve İlişki Doyumu İçin Aracı Değişken Analizlerinin Diyagramı. * $p < .05$ ** $p < .01$

Tartışma

Bu araştırmanın amacı cinsiyet rolünün ilişki doyumu ile ilişkisinde pozitif-negatif duygulanımın aracı rolünü incelemektir. Bu amaç için katılımcıların kendi cinsiyet rolleri ve partnerlerine dair algıladıkları cinsiyet rolleri öğrenilmiştir. Söz konusu ilişkilere dair araştırmanın sonuçlarını tartışmadan önce literatürde farklı bakış açılarının var olduğu bilinen cinsiyet rolü kavramına değinmek önemli görünmektedir. Cinsiyet rolleri, biyolojik cinsiyetten farklı olarak kadınların ve erkeklerin kişilik özelliklerine ilişkin beklentilere ilişkin bir kavramdır. Bu alandaki geleneksel çalışmalar toplumsal

cinsiyet rollerini sosyalleşme sürecinin bir ürünü olarak kavramsallaşmışlardır (Stets ve Burke, 2000; Pryzgodna ve Chrisler, 2000; West ve Zimmerman, 1987). Diğer yandan Aksu ve Üstün (2005), bu sürecin sosyalleşme sürecinin basit bir sonucu olmadığını belirterek, toplumsal cinsiyet kazanımının kişinin bizzat müdahil olduğu karmaşık ilişkilerin sonucu olduğuna değinmişlerdir. Bu bağlamda araştırmacılar söz konusu rollerin kazanımında bireyin aktif konumuna dikkat çekmektedir. Bu alanda çalışan bazı araştırmacılar ise, cinsiyet rollerinin kalıcı kişilik özelliklerinden ziyade sosyal iletişimlerle, söylemlerle belirli bir bağlam ve süreklilik içinde var olan akışkan bir kavram olarak ele almaktadır (Stokoe, 2004; West ve

Zimmerman, 1987). Bazı araştırmacılar ise feminen ve maskülen kavramlarını araçsallık ve ilişkisellik (açıklayıcılık) olarak isimlendirdikleri, kişilik özellikleri kümeleri temelinde ele almışlardır. (örn., Bozionelos ve Bozionelos, 2003). Bu çalışmada da feminen ve maskülen özellikler cinsiyete dair bir kateorizasyondan ziyade her cinsiyette ve/veya cinsel yönelimde olabilecek kişilik özelliklerine işaret etmek amacı ile kullanılmaktadır. Daha önce belirtilen amaç doğrultusunda, öncelikli olarak cinsiyet rolleri, pozitif-negatif duygulanım ve ilişki doyumları arasındaki korelasyon sonuçları incelenmiş ve uygunlukları bağlamında pozitif – negatif duygulanımın cinsiyet rolleri ve ilişki doyumları ile ilişkisindeki aracı rolüne bakılmıştır. Yapılan aracılık analizleri sonuçlarına göre; feminenlik ve ilişki doyumları arasındaki ilişkide pozitif duygulanımın aracılık etkisine dair bir sonuç bulunamamış olsa da feminenlik seviyelerinin (BEM-A Feminenlik ve BEM-B Feminenlik) ilişki doyumları ile ilişkisinde negatif duygulanımın aracı rolüne ayrı olarak bakılmış ve iki aracılık analizi de kısmi aracılık göstermiştir. Sonuçlar incelendiğinde öncelikle beklentilerle ve önceki araştırma sonuçları ile tutarlı olarak feminenlik pozitif duygulanım ile ilişkili bulunmuştur (Büyüksahin Çevik ve Kızıldağ, 2018). Alanyazında pozitif duygulanımın da romantik ilişki doyumları ile ilişkisini gösteren çalışmalar bulunmaktadır (örn., Shortt ve ark., 2010). Yine literatürdeki bilgiler ışığında romantik ilişkilerde feminenliğin hassas olma, sevecenlik, empatik olma, ilgili olma ve sıcaklık gibi olumlu özelliklerinin romantik ilişkiyi daha iyi bir noktaya getirmesi (Antil, 1983; Ta, 2017) ve yapılan çeşitli çalışmalarda yüksek ilişki doyumunun feminenlik ile ilişkili olduğunun tespit edilmesi (Celenk ve ark., 2011; Curun, 2014; Lamke ve ark., 1994) çalışmada elde edilen feminenlik seviyeleri ile ilişki doyumları arasındaki anlamlı pozitif ilişkileri ve aracılık analizi sonuçlarını desteklemektedir. Ayrıca katılımcının kendi cinsiyet rolü olan maskülenliğin (BEM-A Maskülenlik) ilişki doyumları ile pozitif yöndeki ilişkisinde, pozitif duygulanımın tamamen aracılık ettiği bulunmuştur. Alanyazındaki bilgiler doğrultusunda maskülenliğin içerdiği kuralcılık, baskınlık, saldırganlık gibi kişilik özelliklerinden (Dökmen, 1999) ve Jakupcak, Salters, Gratz ve Roeme'nin (2003) belirttiği gibi pozitif duygulanımla ilişkili olmamasından dolayı kavramın pozitif duygulanım yerine negatif duygulanım ile pozitif yönde bir ilişkisinin olacağı beklenmiştir. Dolayısı ile maskülenliğin içerdiği bu kişilik özelliklerinin ilişki doyumunda negatif etkilerinin olacağı beklenirken araştırma sonuçları; maskülenlik seviyelerinin (BEM-A Maskülenlik ve BEM-B Maskülenlik) pozitif duygulanımla pozitif yönde ilişkisi olduğu ve kendi cinsiyet rolü olarak maskülenlik (BEM-A Maskülenlik) seviyesinin de ilişki doyumları ile düşük düzeyde de olsa pozitif anlamlı bir ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir. Ancak elde edilen bulgular sonucunda ilişki doyumlarından etkileyen sebebin pozitif duygulanımlardan kaynaklanması; pozitif duygulanım ve ilişki doyumları ilişkisini güçlendirmekte ve maskülenliğin ilişki doyumları ile anlamlı ilişkisini düşürmektedir. Tüm bunlara ek olarak yaşanan toplumun etkisi düşünüldüğünde cinsiyet rolleri ve ilişki doyumunda kültürün de önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Hofstede'nin 1984 yılında yayımlanmış olduğu araştırmaya göre, Türkiye'nin bireycilik seviyesine bakıldığında Türkiye'nin orta seviyede toplulukçu yapıda olduğu tespit edilmiştir (Hofstede, 1984). Toplulukçu kültürlerde, cinsiyet rollerine dair beklenen davranışlar açık olarak

tanımlanmış ve katı kuralları ile belirlenmişken; bireyci kültürlerde cinsiyet rollerine ait beklentilerin keskin sınırları ile çizilmemiş ve cinsiyet rollerinin koşullara özgü değişiklikler gösterebileceği ifade edilmesi (Franzoi, 1996); cinsiyet rollerinin kültürlere göre değişiklikler gösterebileceğini doğrulamaktadır. Toplulukçu-bireysel boyuta ek olarak Hofstede (1984)'nin IBM'de yürüttüğü çalışmada Türkiye'nin orta sınıra yakın bir şekilde kadınsı boyutta olduğu tespit edilmiştir. Kadınsı olarak adlandırılan toplumlarda hem erkek hem de kadınlardan mütevazilik, hassaslık ve yaşam kalitesiyle ilgili olmak beklenmektedir. Elde edilen bulguların neticesinde Türk toplumunun hem kadınsılık hem de toplulukçuluk boyutunda orta seviyede olduğu görülmektedir. Toplulukçu yapısından dolayı cinsiyet rollerine karşı keskin sınırları olduğu düşünülse de kadınsı toplum yapısından dolayı da daha esnek bir yapıda olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin kadınsı toplum yapısından kaynaklı olarak (Öğüt ve Kocabacak, 2008) toplum bilincinde alçak gönüllülüğün, hassaslığın olduğu düşünülmekte ve ek olarak Türkiye'nin toplulukçu yapısı göz önünde bulundurulduğunda (Gümüş & Dönmez, 2009) ise bireyin kendisinden önce bir başkasını düşünme özelliklerinden dolayı hem feminen hem de maskülen kişiliklerde ilişki doyumunun yüksek çıkmasında kültürün toplulukçu ve feminen boyutlarının etkili olduğu varsayılmaktadır. Yapılan araştırmanın aile danışmanlıklarında ve çift terapilerinde problemlerin çözülmesinde faydalı olabileceği düşünülmektedir. Ancak çalışmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Yapılan araştırma sınırlı bir örneklem ile yürütülmüştür. Dolayısıyla araştırma örnekleminin kısıtlı olması sebebiyle genellebilirlik olumsuz etkilenmektedir. Bu çalışma benzer örneklem gösteren üniversite öğrencilerine genellebilir olsa da araştırmanın daha büyük bir örneklem ile yapılması daha büyük bir genelleme sağlayacaktır.

Beyanname

Etik Onay ve Katılma İzni

Bu çalışmaya başlamak için gerekli etik kurul izni 28.11.2019 tarih, 2019/07 karar sayısı ve 2019/07-28 karar no ile Maltepe Üniversitesi Etik Kurul'undan alınmıştır. Çalışma sürecinde bildirilen etik kurallara dikkat edilmiş ve katılımcılardan onam formu alınmıştır.

Yayın İzni

Uyulanamaz.

Veri ve Materyallerin Mevcudiyeti

Mevcut çalışma sırasında oluşturulan ve / veya analiz edilen veri kümeleri [VERİLERİN HALKA AÇIK OLMAMASININ NEDENİ] nedeniyle kamuya açık değildir, ancak makul talep üzerine ilgili yazardan alınabilir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Finansman

Uyulanamaz.

Yazar Notu

Bu makale "Cinsiyet rolünün ilişki doyumları ile ilişkisinde pozitif negatif duygulanımın aracı rolü" isimli tezden üretilmiştir.

Yazar Katkıları

FC ve APE araştırma için literatür taraması yapma, verilerin analizi ve yorumlanması aşamalarının hepsinde beraber bir çalışma yürütmüşler ve birlikte katkı sağlamışlardır. APE verilerin toplanması aşamasında katkı sağlamıştır. Tüm yazarlar makalenin son halini okumuş ve onaylamıştır.

Teşekkür

Uygulanamaz.

Kaynaklar

- Aksu, B., Üstün, İ. (2005). Sıcak Aile Ortamı. *Demokratikleşme Sürecinde Kadın ve Erkekler, İstanbul: TESEV Yayınları.*
- Antil, J. K. (1983). Sex role complementarity versus similarity in married couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(1), 145-155.
- Basow, S. A. (1992). Gender stereotypes and roles. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Blashill, A. J. (2011). Gender roles, eating pathology, and body dissatisfaction in men: A meta analysis. *Body Image*, 8, 1 - 11.
- Bozionelos, N., Bozionelos, G. (2003). Instrumental and expressive traits: Their relationship and their association with biological sex. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 31(4), 423-429.
- Büyükaşahin Çevik, G., ve Kızıldağ, S. (2018). Psikolojik danışman adaylarının toplumsal cinsiyet rollerinde bağlanma tarzları, duygu düzenleme ve empatinin rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, ISSN: 1302-8944., Sayı: 46 Sayfa:239.
- Celen Demirtaş, S., ve Tezer, E. (2012). Romantic relationship satisfaction, commitment to career choices and subjective well-being. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46 (2012) 2542 – 2549.
- Celenk, O., Van de Vijver, F. J., ve Goodwin, R. (2011). Relationship satisfaction among Turkish and British adults. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(5), 628-640.
- Curun, F. (2001). The Effects of sexism and sex role orientation on relationship satisfaction. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Curun, F. (2014). Yüklemler, iletişim çatışmaları ve cinsiyet rolü yöneliminin evlilik doyumuna etkileri. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 1023-1040.
- Diener, E., Sulh, E. M., Lucas, R. E., ve Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological bulletin*, 125(2), 276-302.
- Dökmen, Z. (1999). Bem Cinsiyet Rolü Envanteri kadınsılık ve erkeksilik ölçekleri Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Kriz Dergisi*, 7 (1), 27-40.
- Dökmen, Z. (2010). Toplumsal Cinsiyet ve Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: Remzi.
- Erdem, M. (2019). Yetişkin kadın bireylerde toplumsal cinsiyet rolleri ile benlik saygısının ilişki doyumuna üzerine etkisinin incelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Franzoi, S. L. (1996). *Social Psychology*. Dubuque, IA: Brown ve Benchmark.
- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: the broaden- and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218–226.
- Fuller-Iglesias, H. R. (2015). Social ties and psychological well-being in late life: The mediating role of relationship satisfaction. *Aging & Mental Health*, 19(12), 1103-1112.
- Gençöz, T. (2000). Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, Cilt 15, Sayı 46, sf.19-28.
- Gümüş, Ö. Y., Dönmez, A. T. D. (2009). Kültür, değerler, kişilik ve siyasal ideoloji arasındaki ilişkiler: Kültürlerarası bir karşılaştırma (Türkiye-ABD). (Doctoral dissertation). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı.
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and Family*, 50, 93-98.
- Hofstede, G. (1984). Culture's consequences: International differences in work-related values. (Vol.5). sage.
- Jakupcak, M., Salters, K., Gratz, K. L., Roemer, L. (2003). Masculinity and emotionality: An investigation of men's primary and secondary emotional responding. *Sex Roles*, 49(3), 111-120.
- Keizer, R. (2014). Relationship satisfaction. In A. C. Michalos (Ed.), *Encyclopedia of quality of life and well-being research*. Dordrecht: Springer.
- Lamke, L. K., Sollie, D. L., Durbin, G., ve Fitzpatrick, J. A. (1994). Masculinity, femininity and relationship satisfaction: the mediating role of interpersonal competence. *Journal of Social and Personal Relationships*, 11, 535-554.
- Matud, M. P. (2019). Masculine/instrumental and feminine/expressive traits and health, well-being, and psychological distress in Spanish men. *American journal of men's health*, 13(1), 1557988319832749.
- Miller, P. J., Caughlin, J. P., & Huston, T. L. (2003). Trait expressiveness and marital satisfaction: The role of idealization processes. *Journal of Marriage and Family*, 65(4), 978-995.
- Mineka, S., Watson, D., ve Clark, L. A. (1998). Comorbidity of anxiety and unipolar mood disorders. *Annual review of psychology*, 49, 377-412.
- Öğüt, A., ve Kocabacak, A. (2008). Küreselleşme sürecinde Türk iş kültüründe yaşanan dönüşümün boyutları. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (23), 145-170.
- Pryzgod, J., Chrisler, J. C. (2000). Definitions of gender and sex: The subtleties of meaning. *Sex roles*, 43(7), 553-569.
- Runge, T. E., Frey, D., Gollwitzer, P. M., Helmreich, R. L., Spence, J. T. (1981). Masculine (instrumental) and feminine (expressive) traits: A comparison between

students in the United States and West Germany. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 12(2), 142-162.

Shortt, J. W., Capaldi, D. M., Kim, H. K., ve Laurent, H. K. (2010). The effects of intimate partner violence on relationship satisfaction over time for young at-risk couples: The moderating role of observed negative and positive affect. *Partner Abuse*, 1(2), 131-151.

Stets, J. E., Burke, P. J. (2000). Femininity/masculinity. *Encyclopedia of sociology*, 2, 997-1005.

Stokoe, E. H. (2004). Gender and discourse, gender and categorization: Current developments in language and gender research. *Qualitative Research in Psychology*, 1(2), 107-129.

Ta, V. P. (2017). A Meta-Analytic Review of Gender-Role Dimensions and Relationship Satisfaction. *Journal of Relationships Research*, 8, E18.

Urgancı, Ç. (2018). İstanbul 112 acil sağlık hizmetleri çalışanlarının mesleki tükenmişlik düzeyleri, algılanan

stres düzeyi ve stresle başa çıkma stillerinin evlilik doyumunu yordama gücü (Doctoral dissertation, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Watson, D. (2000). *Mood and Temperament*. Guilford Press. New York, 38.

Watson, D., Clark, L. A., ve Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: the PANAS scales. *Journal of personality and social psychology*, Vol. 54: 1063.1070.

Watson, D., ve Clark, L. A. (1991). Self- Versus Peer Ratings of Specific Emotional Traits: Evidence of Convergent and Discriminant Validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 50, No. 6,927-940.

West, C., Zimmerman, D. H. (1987). Doing gender. *Gender & Society*, 1(2), 125-151.